

Asia: VN/9330/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi ajoneuvo- ja liikennepalveluhankintojen ympäristö- ja energiatehokkuusvaatimuksista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Taksiliitto ry kiittää mahdollisuudesta lausua otsikossa mainitusta asiasta. Ympäristöystävällisen ajoneuvokaluston lisääminen on kannatettava hanke kohti päästövähennystavoitteiden saavuttamista. Haluamme tuoda lausunrossamme esille eräitä implementoinnin kannalta haasteellisia näkökohtia.

Vaikutusten arviointi

Taksialan toimijat ovat perinteisesti pienyrittäjiä ja ala on ollut viime vuosina mittavassa murroksessa markkinoiden vapauduttua. Corona on heikentänyt taksien kysyntää voimakkaasti koko maassa ja luonut haasteita liiketoiminnalle, mutta myös epävarmuutta tulevasta. Lisäksi sähköautojen hankkimiskustannukset ovat tällä hetkellä kiistatta perinteisiä polttomoottoriautoja kalliimpia. Yhdessä näiden tekijöiden kanssa alan toimijoiden halukkuus ja kyky investoida kalustoon on nopealla aikavälillä käytännössä erittäin vaikeaa. Hallituksen esityksen vaikutusten arvioinneissa ei ole arvioitu yritystoiminnan vaikutuksia, jota kokonaisuutta tarkastellen voidaan pitää puutteena.

Lain soveltamisala

Lainsäädäntöä sovelletaan vain sopimukseen, jotka on kilpailutettu tiettyjen direktiivissä eriteltyjen CPV-hankintanimikkeistöjen mukaisesti. Valmistelussa olevan lainsäädännön valvontaviranomainen on Liikenne- ja viestintävirasto, mutta CPV-nimikkeistöjen käytön oikeanmukaisuuden valvonta kuuluu puolestaan Kilpailu- ja kuluttajaviranomaisen tehtäviin. Olemme huolissamme siitä, että

valvonnan hajanaisuus eri viranomaisten kesken johtaa valvonnan puutteeseen ja sen myötä myös hankintanimikkeistöjen väärinkäyttöön. Tämä puolestaan johtaisi toimijoiden epätasapuoliseen kohteluun sekä markkinoiden vääristymiseen.

Taksiauto, joka soveltuu pareilla matkustavan asiakkaan kuljettamiseen, tulee myös tulevassa lainsäädännössä rinnastaa esteettämiin ajoneuvoihin ja rajata soveltamisalan ulkopuolelle.

Kaluston saatavuus ja sopivuus taksiliikenteeseen

Haluamme kiinnittää huomiota myös siihen, että direktiivin edellyttämää ajoneuvokalustoa ei ole myöskään riittävästi saatavissa, vaikka toimijoilla olisi mahdollisuus kalustoinvestointeihin. Sähköautot eivät myöskään sovi lyhyen kantamansa vuoksi pitkien välimatkojen takia kaikille alueille ja esimerkiksi viime vuonna taksiliikenteeseen rekisteröitiin vain 22 kpl täyssähköautoa meillä olevan tiedon mukaan. Koska ajoneuvojen sopivuus pitkien välimatkojen kunnissa tulee tuottamaan ongelmia, niin kannattamme kuntien tavoitetasojen eriyttämisessä esimerkiksi asukastiheyttä parempana vaihtoehtona kuin kuntien asukaslukua.

Latausinfrastruktuuri

Kaluston siirtyminen kohti sähköistymistä vaatii parannusta sekä myös taloudellista tukea latausinfraan. Kuten hallituksen esityksessäkin todetaan, niin pikalatausinfrastruktuuri on voimakkaasti painottunut suurimpiin kaupunkeihin ja etenkin Etelä-Suomeen siten, että jopa yli puolet koko infrastruktuurista sijaitsee pääkaupunkiseudulla sekä Turun ja Tampereen alueilla. Taksien kannalta erityisesti toiminta-alueen pikalatausasemien määrä sekä saavutettavuus on olennainen tekijä, jotta sähköautoon investointia on edes mahdollista harkita. Latausasemien rakentaminen taksiasemille edistäisi ajoneuvojen sähköistymistä, mutta kattavan latausverkoston saavuttaminen edellyttää ehdottomasti julkisia investointeja.

Valtion tuki ja taksien romutuspalkkio

Kunnianhimoiset ympäristötavoitteet on mahdollista saavuttaa tulevaisuudessa, mutta nopealla aikataululla muutokset ovat mahdollisia vain, jos valtio tukee voimakkaammin ympäristöystävällistä ajoneuvokalustoa. Suomen Taksiliitto on esittänyt monessa yhteydessä taksien ns. romutuspalkkiota, jossa taksiryttäjä saa palkkion vaihdettuaan ajoneuvonsa ympäristöystävällisempään vaihtoehtoon. Tämä olisi yksi vaihtoehto tukemaan taksiryttäjien investointeja. Selvää on, että ilman tukea lainsäädännön tavoitteiden saavuttaminen on mahdotonta.

Voimaantulo

Jäsenvaltioiden on saatettava direktiivin noudattamisen edellyttämä lainsäädäntö voimaan viimeistään 2.8.2021 eli puolen vuoden päästä. Kuten lakiesityksessä todetaan, niin yleisesti direktiivin täytäntöönpano on muissa EU-maissa vasta suunnitteluvaiheessa. Aikataulu olisi normaaliolosuhteissakin nopea, kun lainsäädännön toimeenpaneminen edellyttää yksityisten toimijoiden investointeja, mutta poikkeusolosuhteissa tilanne on jopa mahdoton.

Välimäki Jenni
Suomen Taksiliitto ry